Aanvaardingsplichtconvenant afgedankte matrassen

DE VOLGENDE PARTIJEN

1° de OPENBARE VLAAMSE AFVALSTOFFENMAATSCHAPPIJ (OVAM), met zetel te 2800 Mechelen, Stationsstraat 110, vertegenwoordigd door de heer Luc Goeteyn, afdelingshoofd, hierna genoemd de OVAM;

2° de volgende organisaties van ondernemingen die producenten vertegenwoordigen waarvoor de aanvaardingsplicht inzake afgedankte matrassen geldt:
- de vzw Belgische federatie van de textiel-, hout- en meubelindustrie (Fedustria), gevestigd Hof-Ter-Vleestdreef 5, 1070 Anderlecht, vertegenwoordigd door de heer Filip De Jaeger, adjunct-directeur-generaal;
- de vzw Belgische Federatie voor de handel en de diensten (Comeos), gevestigd E. Van Nieuwenhuyselaan 8, 1160 Brussel, vertegenwoordigd door de heer Jan Delfosse, directeur-generaal;
- de vzw Nationale Vereniging van Belgische Meubelhandelaars (Navem), gevestigd Hof-Ter-Vleestdreef 5, 1070 Anderlecht, vertegenwoordigd door de heer Reginald De Belie, voorzitter;
- de vzw Valumat, beheersorganisme voor afgedankte matrassen in België, gevestigd Hof-Ter-Vleestdreef 5, 1070 Anderlecht, vertegenwoordigd door de heer Geert Geerkens, voorzitter;

hierna genoemd "de organisaties";

KOMEN OVEREEN WAT VOLGT:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Art. 1. Juridisch kader

§ 1. Deze aanvaardingsplichtconvenant wordt gesloten tussen de ondertekenende partijen in uitvoering van onderafdeling 3.2.1 en 3.2.2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2012 tot vaststelling van het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen (VLAREMA).

§ 2. Deze aanvaardingsplichtconvenant is verbindend voor de ondertekenende partijen, alsook voor de producenten die een toetredingsovereenkomst met het beheersorganisme hebben gesloten. Een lijst hiervan wordt ter beschikking gesteld van de OVAM.

§ 3. Conform art. 3.2.2.1, § 1 van het VLAREMA wijzen de organisaties de vzw Valumat aan als het beheersorganisme dat de aanvaardingsplicht van de bij hen aangesloten producenten waarvoor de aanvaardingsplicht inzake afgedankte matrassen geldt, op zich neemt.

Art. 2. Definities en begrippen

§ 1. De definities en begrippen vermeld in het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen en in het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2012 tot vaststelling van het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen zijn van toepassing op deze aanvaardingsplichtconvenant, onverminderd de aanvullende definities in deze aanvaardingsplichtconvenant omschreven.

§ 2. Voor de toepassing van deze aanvaardingsplichtconvenant wordt verstaan onder:

1° matrassen: producten die bestemd zijn om op te slapen en te rusten, die geschikt zijn voor het gebruik door de mens voor een lange periode, die bestaan uit een sterke hoes, gevuld met kernmaterialen, en die kunnen worden geplaatst op een bestaande ondersteunende bedstructuur, inclusief toppers. Een topper (ook wel topdekmatras, oplegmatras of topmatras genoemd) is een dunne matras met een maximumdikte van 10 centimeter die bovenop de normale matras wordt gelegd;
2° afgedankte matras: elke matras waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen;
3° hergebruik: elke handeling waarbij voorwerpen of componenten van voorwerpen die geen afvalstoffen zijn, opnieuw worden gebruikt voor hetzelfde doel als dat waarvoor zij waren bedoeld;
4° recyclage: elke nuttige toepassing waardoor afvalstoffen opnieuw worden bewerkt tot producten of stoffen, voor het oorspronkelijke doel of voor een ander doel. Dat omvat het opnieuw bewerken van organisch afval, maar het omvat niet energieterugwinning, noch het opnieuw bewerken tot materialen die bestemd zijn om te worden gebruikt als brandstof of als opvulmateriaal;
5° nuttige toepassing: elke handeling met als voornaamste resultaat dat afvalstoffen een nuttig doel dienen door hetzij in de betrokken installatie, hetzij in de ruimere economie andere materialen te vervangen die anders voor een specifieke functie zouden zijn gebruikt, of waardoor de afvalstof voor die functie wordt klaargemaakt, alsook de handelingen die als dusdanig worden bepaald door de Vlaamse Regering;
6° verwijdering: iedere handeling die geen nuttige toepassing is, zelfs indien de handeling er in tweede instantie toe leidt dat stoffen of energie worden teruggewonnen, alsook de handelingen die als dusdanig worden bepaald door de Vlaamse Regering.

Art. 3. Goedkeuringsprocedure

Wanneer in deze aanvaardingsplichtconvenant verwezen wordt naar een goedkeuring of advies, verloopt dit volgens de procedures opgenomen in artikel 3.2.2.2, § 1 en § 2 van het VLAREMA.

Art. 4. Toepassingsgebied

Deze aanvaardingsplichtconvenant is van toepassing op:
- alle matrassen die op de markt gebracht worden door alle producenten die een toetredingsovereenkomst hebben gesloten met het beheersorganisme;
- alle afgedankte matrassen van particuliere huishoudens, bedrijven en instellingen, afkomstig van matrassen die op de markt gebracht werden door alle producenten die een toetredingsovereenkomst hebben gesloten met het beheersorganisme.

Hoofdstuk 2. Ecodesign, preventie en sensibilisering

Art. 5. Ecodesign en preventie

Het beheersorganisme en de producenten die een toetredingsovereenkomst hebben gesloten met het beheersorganisme nemen de nodige initiatieven inzake preventie en ecodesign om de milieu-impact afkomstig van afgedankte matrassen, te verminderen zonder dat hierbij slaapcomfort en productdifferentiatie in het gedrang komen. Deze initiatieven zijn gericht op verschillende aspecten:
1° het ontwerpen in samenwerking met Europese sectorfederaties van een matraslabel dat informatie verschaft aan zowel consumenten als aan ontmantelaars en recyclagebedrijven over de materialen die in de matras zijn verwerkt. Het beheersorganisme en de producenten streven ernaar dat dit matraslabel tegen 2025 aanwezig is op alle op de markt gebrachte matrassen. Het matraslabel betreft ofwel een fysieke ofwel een elektronische informatiedrager;

2° het zoeken naar duurzame materialen en assemblagetechnieken opdat matrassen op het einde van hun levensduur beter ontmantelbaar en recycleerbaar zijn. Het beheersorganisme zal hierbij alle stakeholders, van grondstoffenproducenten tot recyclagebedrijven, betrekken en zal hiertoe een werkgroep "Design for circularity" oprichten. Deze werkgroep stelt ecodesign richtlijnen op die in 2023 verspreid worden onder alle producenten die een toetredingsovereenkomst hebben gesloten met het beheersorganisme;
3° het onderzoeken van de mogelijkheid van het toepassen van ecomodulatie. Ecomodulatie moet gebaseerd zijn op de principes van design for circularity, wetenschappelijk onderbouwd en in overleg met de verschillende stakeholders uitgewerkt zijn. De principes van ecomodulatie dienen eenvoudig toepasbaar te zijn voor producenten en gemakkelijk te controleren. Vanaf 2025 past het beheersorganisme ecomodulatie toe;
4° het uittesten van nieuwe circulaire businessmodellen;
5° het opvolgen van de evoluties in verwerkingstechnieken, nationaal en internationaal;
6° het onderzoeken van potentieel hergebruik van afgedankte matrassen die in de inzamelketen terechtkomen;
7° het uitwerken van een charter waarin producenten die een toetredingsovereenkomst hebben gesloten met het beheersorganisme zich engageren om individueel te investeren in de ontwikkeling van matrasconcepten volgens de principes van een gesloten kringloop. In het charter wordt voorzien dat de producenten aan het beheersorganisme rapporteren over de uitgevoerde acties. Het beheersorganisme bezorgt hierover een samenvattend rapport aan de OVAM;
8° het streven dat tegen 2025 25% van de door de producenten die een toetredingsovereenkomst hebben gesloten met het beheersorganisme op de markt gebrachte matrassen voldoen aan de ecodesign richtlijnen vermeld in punt 2 van dit artikel. Tegen 2027 respectievelijk 2029 wordt ernaar gestreefd dat dit percentage 50% respectievelijk 90% bedraagt.
9° het onderzoeken of er nood bestaat aan uniforme inzamelrecipiënten. Indien dit nodig zou zijn, zal het beheersorganisme bij de keuze van de inzamelrecipiënten rekening houden met de milieu-impact van het recipiënt. Voor wat betreft de recipiënten voor de inzameling via de recyclageparken gebeurt het onderzoek in overleg met de overkoepelende vereniging van de Vlaamse lokale besturen.

Art. 6. Preventieplan

Om tot de in artikel 5 omschreven doelen bij te dragen, stelt het beheersorganisme een preventieplan op. Dit preventieplan bevat minstens:
- een overzicht van de geplande acties door het beheersorganisme;
- een overzicht van de individuele geplande acties door de producenten die aangesloten zijn bij het beheersorganisme en die deze meegedeeld hebben aan het beheersorganisme.

Uiterlijk zes maanden na ondertekening van deze aanvaardingsplichtconvenant legt het beheersorganisme het preventieplan ter goedkeuring voor aan de OVAM.

Het beheersorganisme rapporteert jaarlijks over de uitvoering van het preventieplan.

Het preventieplan zal jaarlijks worden geëvalueerd en in het kader van de jaarlijkse actualisatie van het beheerplan worden bijgewerkt.

Art. 7. Sensibilisering

§ 1. Het beheersorganisme zorgt voor de nodige sensibilisering van de particuliere huishoudens en de professionele gebruikers in uitvoering van deze aanvaardingsplichtconvenant en conform het preventieplan. De sensibilisering van de particuliere huishoudens gebeurt in overleg met de overkoepelende vereniging van de Vlaamse lokale besturen.

§ 2. Het beheersorganisme zorgt ervoor dat de eindgebruikers volledig worden geïnformeerd over:
1° de verschillende matrastypes en -materialen en hun impact op het milieu;
2° gepast productgebruik;
3° de verplichting om afgedankte matrassen droog en selectief aan te bieden;
4° de voor hen beschikbare inzamel- en recyclagesystemen;
5° hun rol bij de bevordering van hergebruik, recyclage en andere nuttige toepassing van afgedankte matrassen.

§ 3. Teneinde de doelstellingen van deze aanvaardingplichtconvenant te verwezenlijken, verbindt het beheersorganisme zich tot de organisatie van informatie- en bewustmakingscampagnes. Hiertoe stelt het beheersorganisme na overleg met de OVAM een communicatieplan op dat ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de OVAM. De intensiteit, de vorm en de inhoud van de informatie- en bewustmakingscampagnes worden aangepast in functie van de bereikte resultaten. De ontwerpen van de campagnes worden ter goedkeuring voorgelegd aan de OVAM.

§ 4. De eindverkoper brengt conform artikel 3.2.1.1, §7 van het VLAREMA op een duidelijk zichtbare plaats in elk van zijn verkooppunten een bericht aan waarop onder de titel "AANVAARDINGSPLICHT" is aangegeven op welke wijze hij voldoet aan de bepalingen van hoofdstuk 3 van het VLAREMA en op welke wijze de koper zich kan ontdoen van zijn afgedankte matras. Ook bij verkoop buiten een verkoopruimte (bv. online) moet de consument hierover geïnformeerd worden. Het sensibiliseringsmateriaal dat door het beheersorganisme ter beschikking wordt gesteld, is aan het voorafgaand advies van de OVAM onderworpen.

Hoofdstuk 3. Samenwerking erkende kringloopcentra

Art. 8. Overeenkomst erkende kringloopcentra

Het beheersorganisme sluit een samenwerkingsovereenkomst af met de overkoepelende vereniging van de Vlaamse erkende kringloopcentra. Met de door de OVAM erkende kringloopcentra die geen lid zijn van deze overkoepelende vereniging, wordt een gelijkaardige overeenkomst door het beheersorganisme opgesteld.

De overeenkomsten worden afgesloten met het oog op een verdubbeling van het aantal matrassen dat via de erkende kringloopcentra in hergebruik wordt gebracht gedurende de looptijd van deze aanvaardingsplichtconvenant.

De overeenkomst heeft betrekking op matrassen die particuliere huishoudens aan de erkende kringloopcentra overhandigen en stelt minstens het volgende vast:
1° een regeling rond de vergoeding voor de erkende kringloopcentra voor het in hergebruik brengen van matrassen. Bij aanvang van deze aanvaardingsplichtconvenant wordt de vergoeding vastgelegd op € 330 per ton. Deze vergoeding wordt jaarlijks herzien in functie van de marktomstandigheden;
2° een regeling rond de vergoeding voor de erkende kringloopcentra voor de afhaling en verwerking van niet-verkochte matrassen, naar analogie met de vergoeding voor andere actoren. Deze vergoeding wordt beperkt tot een in de overeenkomst bepaald maximum aandeel niet-verkochte matrassen ten opzichte van de door de kringloopcentra aanvaarde matrassen. Bij aanvang van deze aanvaardingsplichtconvenant wordt de vergoeding vastgelegd op € 330 per ton. Deze vergoeding wordt jaarlijks herzien in functie van de marktomstandigheden;
3° een regeling rond de kwaliteitscriteria die de erkende kringloopcentra hanteren voor de inkomende en de voor verkoop aangeboden stroom matrassen;
4° een regeling rond de statistische opvolging en rapportage van inzamel- en hergebruikcijfers. Het beheersorganisme voorziet in een rapportagevergoeding voor de erkende kringloopcentra;

5° een regeling rond de vergoeding voor de erkende kringloopcentra voor de afhaling en verwerking van de afgedankte matrassen die zij naar aanleiding van de verkoop van een matras vrijwillig aanvaard hebben (1 voor 1 principe), naar analogie met de vergoeding voor andere inzamelactoren. Bij aanvang van deze aanvaardingsplichtconvenant wordt de vergoeding vastgelegd op € 330 per ton. Deze vergoeding wordt jaarlijks herzien in functie van de marktomstandigheden;
6° het oprichten van een overlegplatform. Het beheerorganisme organiseert minstens één keer per jaar een overleg met de overkoepelende vereniging van de Vlaamse erkende kringloopcentra;
7° de organisatie door het beheersorganisme van een voorlichtingscampagne over producthergebruik van matrassen die niet of weinig intensief werden gebruikt.

Het beheersorganisme legt het model van deze overeenkomst, alsook elke wijziging aan deze overeenkomst, voor advies voor aan de OVAM.

Hoofdstuk 4. Selectieve inzameling van afgedankte matrassen

Art. 9. Inzameling

§ 1. Afgedankte matrassen worden droog ingezameld, opgeslagen en getransporteerd.

§ 2. De afgifte van afgedankte matrassen is gratis voor de particuliere huishoudens.

Art. 10. Inzameldoelstelling

De uitvoering van deze aanvaardingsplichtconvenant moet ertoe leiden dat alle afgedankte matrassen die worden aangeboden, worden ingezameld.

Volgende inzameldoelstellingen gelden:
1° vanaf 1 januari 2021 bedraagt het inzamelpercentage 30%;
2° vanaf 1 januari 2023 bedraagt het inzamelpercentage 50%;
3° vanaf 1 januari 2025 bedraagt het inzamelpercentage 65%;
4° vanaf 1 januari 2030 bedraagt het inzamelpercentage 80%.

Hierbij is het inzamelpercentage het percentage dat wordt verkregen door het gewicht van de afgedankte matrassen die zijn ingezameld te delen door het gewicht van de matrassen die de producenten die een toetredingsovereenkomst hebben gesloten met het beheersorganisme op de markt gebracht hebben gedurende dat kalenderjaar.

Indien de inzameldoelstelling in een bepaald jaar niet wordt gehaald, onderzoekt het beheersorganisme wat de redenen daarvan kunnen zijn. Op basis daarvan definieert het beheersorganisme voor het einde van het kalenderjaar en in overleg met de OVAM, de acties die in haar verantwoordelijkheidsgebied liggen, om deze situatie bij te sturen en welke middelen daartoe nodig zijn. Het beheersorganisme maakt onmiddellijk de nodige fondsen vrij om de overeengekomen acties te implementeren. Deze acties worden uiterlijk opgestart in het daaropvolgende kalenderjaar.

Art. 11. Specifieke beschikkingen voor afgedankte matrassen ingezameld door de eindverkopers

Het beheersorganisme stimuleert de vrijwillige aanvaarding van afgedankte matrassen door de eindverkopers. Hiertoe betaalt het beheersorganisme onder meer een forfaitair bedrag aan deze eindverkopers. De eindverkoper dient hiervoor een attest van inzameling van afgedankte matrassen voor te leggen, afgeleverd door een inzamelaar waarmee het beheersorganisme een samenwerkingsovereenkomst heeft gesloten.

Bij aanvang van deze aanvaardingsplichtconvenant wordt het forfaitair bedrag vastgelegd op € 330 per ton. Het forfaitair bedrag wordt door het beheersorganisme jaarlijks vastgelegd in functie van de hoeveelheid afgedankte matrassen, het type, de marktvoorwaarden voor afgedankte matrassen en de inzamelmethode. Bij de bepaling van het forfaitair bedrag moet rekening gehouden worden met de voorwaarde dat het beheersorganisme een minimale kostendekking van 80% moet garanderen.

Art. 12. Specifieke beschikkingen voor afgedankte matrassen ingezameld door de gemeenten

§ 1. De afgedankte matrassen van particuliere huishoudens worden door de gemeenten (hieronder ook begrepen intergemeentelijke samenwerkingsverbanden) op de recyclageparken, via wijkinzameling of huis-aan-huis ingezameld conform de milieuwetgeving.

§ 2. De volgens § 1 ingezamelde afgedankte matrassen worden in opdracht van de gemeenten afgehaald door een inzamelaar en verwerkt door een ontmantelaar die een samenwerkingsovereenkomst, zoals bepaald in artikel 14 en 16, hebben gesloten met het beheersorganisme.

§ 3. Het beheersorganisme betaalt jaarlijks aan de betrokken gemeenten een forfaitaire vergoeding voor de inzameling van de afgedankte matrassen zoals bepaald in § 1. Deze forfaitaire vergoeding wordt jaarlijks vastgelegd conform artikel 3.2.1.1, § 3 van het VLAREMA en het ministerieel besluit van 18 juli 2005 houdende vaststelling van nadere regels voor de aanrekening van de inzamelkosten op containerparken door producenten in het kader van de aanvaardingsplicht.

§ 4. Het beheersorganisme betaalt jaarlijks aan de betrokken gemeenten een vergoeding voor de reële kosten, inclusief de organisatorische kosten, voor de afhaling en de verwerking van de afgedankte matrassen ingezameld op de recyclageparken. Deze vergoeding is gebaseerd op een kostenefficiënte afhaling en verwerking van de afgedankte matrassen.

§ 5. Met het oog op de uitvoering van dit artikel stelt het beheersorganisme samen met de overkoepelende vereniging van de Vlaamse lokale besturen een modelovereenkomst op voor de gemeenten. Deze modelovereenkomst regelt onder meer:
- de praktische modaliteiten inzake de inzameling en de afhaling met het oog op de verwerking;
- de modaliteiten van de uitbetaling aan de gemeenten van de vergoedingen zoals bepaald in § 3 en § 4 zodanig dat minstens één maal per jaar en uiterlijk op 30 september van elk kalenderjaar volgend op het jaar van inzameling de verschuldigde bedragen betaald worden mits het beheersorganisme over alle nodige informatie beschikt;
- dat om recht te hebben op de vergoedingen zoals bepaald in § 3 en § 4 de afgifte bij de gemeentelijke inzamelkanalen gratis moet zijn voor de particuliere huishoudens.

Het beheersorganisme legt deze modelovereenkomst, alsook elke wijziging aan deze overeenkomst, voor advies voor aan de OVAM.

Art. 13. Specifieke beschikkingen voor matrassen afgedankt door bedrijven en instellingen

§ 1. De inzameling van matrassen afgedankt door bedrijven en instellingen vindt plaats conform de milieuwetgeving. Teneinde hoogwaardige verwerking te bereiken zal het beheersorganisme de noodzaak evalueren om matrassen afgedankt door particuliere huishoudens en matrassen afgedankt door bedrijven en instellingen, geheel of gedeeltelijk, gescheiden in te zamelen.

§ 2. Het beheerplan bevat een overzicht van de maatregelen die door het beheersorganisme worden getroffen ten aanzien van de bedrijven en instellingen en dit teneinde de selectieve inzameling van matrassen te stimuleren en de doelstellingen van deze overeenkomst te verwezenlijken.

§ 3. Het beheersorganisme betaalt een forfaitair bedrag aan de bedrijven en instellingen die matrassen afdanken. Daartoe dient het bedrijf of de instelling een attest van inzameling voor te leggen, afgeleverd door een inzamelaar waarmee het beheersorganisme een samenwerkingsovereenkomst heeft gesloten.

Bij aanvang van deze aanvaardingsplichtconvenant wordt het forfaitair bedrag vastgelegd op € 330 per ton. Het forfaitair bedrag wordt door het beheersorganisme jaarlijks vastgelegd in functie van de hoeveelheid afgedankte matrassen, het type, de marktvoorwaarden voor afgedankte matrassen en de inzamelmethode. Bij de bepaling van het forfaitair bedrag moet rekening gehouden worden met de voorwaarde dat het beheersorganisme een minimale kostendekking van 80% moet garanderen.

Art. 14. Samenwerkingsovereenkomst inzamelaars

§ 1. Het beheersorganisme bepaalt ten aanzien van de inzamelaars de vereisten waaraan deze moeten voldoen, en legt deze vast in de samenwerkingsvoorwaarden. De samenwerkingsvoorwaarden vermelden onder meer de inzamel- en verwerkingsmogelijkheden, de opslag- en transportvoorwaarden, de verplichting tot weging van de hoeveelheid afgedankte matrassen, de rapportageverplichtingen en de certificeringsverplichtingen.

De samenwerkingsvoorwaarden worden vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst. Het beheersorganisme legt het model van samenwerkingsovereenkomst voor inzamelaars, alsook elke wijziging aan deze overeenkomst, ter goedkeuring voor aan de OVAM.

§ 2. Het beheersorganisme kan aan de inzamelaars waarmee het een samenwerkingsovereenkomst heeft gesloten, een forfaitair bedrag betalen. Daartoe leveren de inzamelaars aan het beheersorganisme informatie inzake de uitgevoerde inzameling en verwerking, dit overeenkomstig de voorschriften van artikel 19.

Het forfaitair bedrag wordt door het beheersorganisme bepaald in functie van de hoeveelheid afgedankte matrassen en de inzamel- en verwerkingsmethode.

Hoofdstuk 5. Verwerking van afgedankte matrassen

Art. 15. Verwerkingsdoelstellingen

§ 1. De ingezamelde afgedankte matrassen worden verwerkt overeenkomstig de geldende wetgevingen op regionaal, federaal en Europees niveau.

§ 2. De ingezamelde afgedankte matrassen worden verwerkt met toepassing van de beste beschikbare technieken. De verwijdering van afgedankte matrassen is niet toegestaan.

§ 3. Vanaf 2025 gebeurt de verwerking van de ingezamelde afgedankte matrassen en van de matrasmaterialen in de Europese Unie, en bij voorkeur in België.

§ 4. Volgende verwerkingsdoelstellingen gelden:

1° vanaf 1 januari 2021:
   - het totale percentage hergebruik en recyclage van de ingezamelde afgedankte matrassen bedraagt minstens 10%;
   - de rest van de ingezamelde afgedankte matrassen wordt nuttig toegepast;

2° vanaf 1 januari 2023:
   - het totale percentage hergebruik en recyclage van de ingezamelde afgedankte matrassen bedraagt minstens 35%;

- de rest van de ingezamelde afgedankte matrassen wordt nuttig toegepast;

3° vanaf 1 januari 2025:
- het totale percentage hergebruik en recyclage van de ingezamelde afgedankte matrassen bedraagt minstens 50%;
- de rest van de ingezamelde afgedankte matrassen wordt nuttig toegepast;

4° vanaf 1 januari 2030:
- het totale percentage hergebruik en recyclage van de ingezamelde afgedankte matrassen bedraagt minstens 75%;
- de rest van de ingezamelde afgedankte matrassen wordt nuttig toegepast.

Indien de verwerkingsdoelstellingen in een bepaald jaar niet worden gehaald, onderzoekt het beheersorganisme wat de redenen daarvan kunnen zijn. Op basis daarvan definieert het beheersorganisme voor het einde van het kalenderjaar en in overleg met de OVAM, de acties die in haar verantwoordelijkheidsgebied liggen, om deze situatie bij te sturen en welke middelen daartoe nodig zijn. Het beheersorganisme maakt onmiddellijk de nodige fondsen vrij om de overeengekomen acties te implementeren. Deze acties worden uiterlijk opgestart in het daaropvolgende kalenderjaar.

Art. 16. Samenwerkingsovereenkomst ontmantelaars

§ 1. Het beheersorganisme bepaalt ten aanzien van de ontmantelaars de vereisten waaraan deze moeten voldoen, en legt deze vast in de samenwerkingsvoorwaarden. De samenwerkingsvoorwaarden vermelden onder meer:
- de inzamel- en verwerkingsmogelijkheden;
- de opslag- en transportvoorwaarden;
- de verplichting tot weging van de hoeveelheid afgedankte matrassen en de hoeveelheid materialen die voortkomen uit de verwerking;
- de rapportageverplichtingen;
- de certificeringsverplichtingen;
- de minimumvereisten inzake stockage- en ontmantelingscapaciteit;
- de performantie van ontmanteling;
- de garantie van het behalen van de recyclagedoelstellingen;
- boeteclausule bij het niet behalen van de recyclagedoelstellingen;
- de lijst van afnemers van materialen die voortkomen uit de verwerking, hun verwerkingswijze, capaciteit en omschrijving van het eindproduct;
- de economische en financiële draagkracht van de ontmantelaar;
- de technische en beroepsbekwaamheid van de ontmantelaar;
- stimulering van de verwerking binnen de Europese Unie.

De samenwerkingsvoorwaarden worden vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst. Het beheersorganisme legt het model van samenwerkingsovereenkomst voor ontmantelaars, alsook elke wijziging aan deze overeenkomst, ter goedkeuring voor aan de OVAM.

§ 2. Het beheersorganisme kan aan de ontmantelaars waarmee het een samenwerkingsovereenkomst heeft gesloten, een forfaitair bedrag betalen. Daartoe leveren de ontmantelaars aan het beheersorganisme informatie inzake de uitgevoerde ontmanteling en verwerking, dit overeenkomstig de voorschriften van artikel 19.

Hoofdstuk 6. Financiering

Art. 17. Milieubijdrage

§ 1. De producenten die een toetredingsovereenkomst met het beheersorganisme hebben gesloten, betalen ter financiering van de activiteiten van het beheersorganisme, aan het beheersorganisme een milieubijdrage per matras bij het op de markt brengen van deze matras.

§ 2. De hoogte van de milieubijdrage wordt vastgelegd door het beheersorganisme derwijze dat zij de verbintenissen, aangegaan in deze aanvaardingsplichtconvenant, kan nakomen. De milieubijdrage kan verschillen per type matras.

Overeenkomstig artikel 5 past het beheersorganisme vanaf 2025 ecomodulatie toe.

De hoogte van de milieubijdrage is jaarlijks herzienbaar. De constitutieve elementen voor de bepaling en voor de herziening van de milieubijdrage worden ter goedkeuring aan de OVAM voorgelegd.

§ 3. In afwijking van artikel 3.2.1.1, § 6 van het VLAREMA worden de milieubijdragen steeds op de factuur vermeld bij verkoop van matrassen tussen professionelen. Bij verkoop van matrassen aan particuliere huishoudens kan deze bijdrage vrijwillig worden vermeld op de factuur of het kasticket.

Art. 18. Financieel plan

§ 1. Het beheersorganisme legt uiterlijk zes maanden na ondertekening van deze aanvaardingsplichtconvenant een financieel plan voor de looptijd van de aanvaardingsplicht-convenant voor advies aan de OVAM voor.

Het financieel plan omvat:
- het budget;
- de berekening van de milieubijdragen;
- het beleid rond provisies en reserves;
- de wijze van financiering van eventuele verliezen;
- de wijze van financiering van afgedankte matrassen waarvan de producent niet meer actief is of geïdentificeerd kan worden. De verantwoordelijkheid van het beheersorganisme is hierbij beperkt tot de producten die bij het op de markt brengen aangegeven werden bij het beheersorganisme. Als dit niet meer kan nagegaan worden, draagt het beheersorganisme een verantwoordelijkheid die overeenstemt met haar aandeel in de markt;
- het beleggingsbeleid;
- de toelichting over de realisatie van de minimale kostendekking van 80%.

§ 2. Het beheersorganisme legt jaarlijks voor 15 november een actualisatie van het financieel plan voor het volgende kalenderjaar voor advies voor aan de OVAM.

§ 3. Conform artikel 3.2.2.1, § 4, derde lid van het VLAREMA voorziet het beheersorganisme in het budget vanaf het tweede werkingsjaar minimum 5% van de totale jaarlijkse kosten voor preventie, ecodesign en voor het hoogwaardig sluiten van de kringloop bovenop de vastgelegde inzamel- en verwerkingsdoelstellingen.

Hoofdstuk 7. Rapportering

Art. 19. Rapportagetaken van het beheersorganisme

Het beheersorganisme stelt voor 1 juli van elk jaar de volgende gegevens over het voorgaande kalenderjaar ter beschikking van de OVAM:

1° de totale hoeveelheid matrassen, uitgedrukt in aantal en in kilogram, die door de producenten die een toetredingsovereenkomst hebben gesloten met het beheersorganisme op de markt zijn gebracht;
2° de totale hoeveelheid afgedankte matrassen, uitgedrukt in aantal en in kilogram, die in het kader van de uitoefening van de aanvaardingsplicht binnen het Vlaamse Gewest zijn ingezameld. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen afgedankte matrassen van huishoudelijke oorsprong en afgedankte matrassen van professionele oorsprong;
3° de inrichtingen waar en de wijze waarop de ingezamelde afgedankte matrassen en de matrasmaterialen zijn verwerkt;
4° de totale hoeveelheid afgedankte matrassen, uitgedrukt in kilogram, die:
   a) is uitgesorteerd voor hergebruik;
   b) gerecycleerd is;
   c) nuttig is toegepast;
5° de totale hoeveelheid van de materialen die voortkomen uit de verwerking van de afgedankte matrassen, uitgedrukt in kilogram, die:
   a) gerecycleerd is;
   b) nuttig is toegepast;
   c) verwijderd is;
6° de evaluatie van de resultaten in functie van het behalen van de doelstellingen;
7° de uitvoering van het preventieplan;
8° het financieel beheer.

Art. 20. Financiële rapportering

§ 1. Het beheersorganisme wijst een commissaris-revisor aan die ermee belast is de rekeningen van het beheersorganisme en de gegevens vermeld in artikel 19, 8° te controleren zodat er kan worden nagegaan dat de financiële stromen worden aangewend overeenkomstig de doelstelling van deze aanvaardingsplichtconvenant. De commissaris-revisor brengt jaarlijks schriftelijk verslag uit aan het beheersorganisme en de OVAM.

§ 2. De OVAM kan elke bijkomende informatie in het kader van de doorlichting vragen die ze nuttig acht om na te gaan of de financiële stromen met de opdrachten van het beheersorganisme overeenstemmen.

Art. 21. Certificatie cijfergegevens

§ 1. Om te voldoen aan de kwaliteitscontrole van de cijfergegevens conform artikel 3.2.1.3, § 1, 1° van het VLAREMA, zal het beheersorganisme haar rapportagesysteem laten certificeren door een onafhankelijke keuringsinstelling binnen de twee jaar na het afsluiten van deze aanvaardingsplichtconvenant.

§ 2. Het beheersorganisme laat, minstens één keer per jaar, door een onafhankelijke keuringsinstelling, de naleving van de samenwerkingsovereenkomst met de inzamelaars controleren, zoals opgenomen in artikel 14. De verslagen hiervan worden jaarlijks aan de OVAM bezorgd.

Het beheersorganisme laat, minstens één keer per jaar, door een onafhankelijke keuringsinstelling, de naleving van de samenwerkingsovereenkomst met de ontmantelaars controleren, zoals opgenomen in artikel 16. De verslagen hiervan worden jaarlijks aan de OVAM bezorgd.

In afwijking van artikel 3.2.1.3, §1, 2° van het VLAREMA laat het beheersorganisme geen verwerkers van matrasmaterialen auditeren. Het beheersorganisme rapporteert conform artikel 19 wel jaarlijks over de verwerkers van de matrasmaterialen, hun verwerkingsproces en de eindproducten.

§ 3. In afwijking van artikel 3.2.1.3, § 1, 3° van het VLAREMA laat het beheersorganisme de cijfergegevens van de producenten die een toetredingsovereenkomst hebben gesloten met het beheersorganisme die 90% vertegenwoordigen van de totaal op de markt gebrachte hoeveelheden die jaarlijks gerapporteerd worden in het kader van de aanvaardingsplicht, minstens eenmaal om de drie jaar controleren door een onafhankelijke keuringsinstelling. Het beheersorganisme rapporteert jaarlijks aan de OVAM over die actie en de resultaten.

Art. 22. Informatie

Het beheersorganisme stelt volgende informatie continu en bij voorkeur online ter beschikking voor de OVAM:

1° de lijst van de producenten die een toetredingsovereenkomst hebben gesloten met het beheersorganisme;
2° de lijst van de inzamelaars waarmee het beheersorganisme een samenwerkingsovereenkomst heeft gesloten;
3° de lijst van de ontmantelaars waarmee het beheersorganisme een samenwerkingsovereenkomst heeft gesloten.

Art. 23. Confidentialiteit van de gegevens

§ 1. Het beheersorganisme en de OVAM stellen zich garant voor de vertrouwelijkheid van de gegevens van de betrokken individuele ondernemingen (bij wijze van voorbeeld, zonder beperkend te zijn: handel in nieuwe matrassen, ondernemingen voor inzameling en verwerking van afgedankte matrassen) met inachtneming van de regelgeving inzake openbaarheid van bestuur.

§ 2. De in deze aanvaardingsplichtconvenant vermelde commerciële gegevens worden ingezameld bij de producenten die een toetredingsovereenkomst hebben gesloten met het beheersorganisme door bemiddeling van een externe entiteit die wordt aangewezen door het beheersorganisme. De aldus verkregen gegevens worden door de externe entiteit opgenomen in een globaal verslag dat al de producenten die een toetredingsovereenkomst hebben gesloten met het beheersorganisme bestrijkt, en wel op zo'n wijze dat het onmogelijk is om er marktgegevens (bijvoorbeeld, maar niet beperkt tot: prijzen, kosten enz.) en/of marktaandelen van individuele ondernemingen uit af te leiden. Het beheersorganisme ziet erop toe dat de externe entiteit die werd aangewezen om de voorvermelde inlichtingen in te zamelen, gepaste garanties biedt inzake vertrouwelijke verwerking van de overgemaakte gegevens. Daartoe wordt een vertrouwelijkheidovereenkomst ondertekend.

Art. 24. Uitwisseling gegevens

Het beheersorganisme en de OVAM bekijken hoe de gegevens over de inzameling en de verwerking van afgedankte matrassen optimaal uitgewisseld kunnen worden, enerzijds om te voldoen aan de rapportageplicht door het beheersorganisme en anderzijds om te voldoen aan de Europese rapportageverplichtingen door de OVAM. Hierbij streven het beheersorganisme en de OVAM ernaar om hun datasystemen aan elkaar compatibel te maken.

Hoofdstuk 8. Overige taken van het beheersorganisme

Art. 25. Toetredingsovereenkomst

§ 1. De producenten sluiten een toetredingsovereenkomst af met het beheersorganisme. Het beheersorganisme stelt hiertoe een model van toetredingsovereenkomst op. Dit model van toetredingsovereenkomst, alsook elke wijziging aan deze overeenkomst, wordt voor advies voorgelegd aan de OVAM.

§2. Het beheersorganisme mag de toetreding van geen enkele onderneming weigeren waarop de aanvaardingsplicht inzake afgedankte matrassen van toepassing zou kunnen zijn. Het beheersorganisme kan van deze verplichting afwijken als er ernstige redenen zijn en na goedkeuring door de OVAM.

Art. 26. Beheerplan

Conform artikel 3.2.2.1, § 3 van het VLAREMA legt het beheersorganisme uiterlijk zes maanden na ondertekening van de aanvaardingsplichtconvenant een beheerplan voor de looptijd van de aanvaardingsplichtconvenant ter goedkeuring voor aan de OVAM, waarin het aangeeft hoe het de bepalingen van deze aanvaardingsplichtconvenant zal uitvoeren. Het beheerplan bevat minimaal de uitvoeringsvoorwaarden van de bepalingen in deze aanvaardingsplichtconvenant conform artikel 3.2.1.2, § 2 van het VLAREMA. Het preventieplan, het communicatieplan en het financieel plan maken deel uit van het beheerplan.

Het beheersorganisme legt jaarlijks voor 15 november een actualisatie van het beheerplan voor het volgende kalenderjaar ter goedkeuring voor aan de OVAM. In afwijking hiervan wordt het financieel plan, dat onderdeel is van het beheerplan, ter advies aan de OVAM voorgelegd.

Art. 27. Bestuursorgaan en algemene vergadering

De OVAM vervult de rol van waarnemer in het bestuursorgaan en de algemene vergadering van het beheersorganisme. De OVAM ontvangt de uitnodigingen daarvoor en verslagen daarvan op tijd.

Art. 28. Overleg

Het beheersorganisme biedt een forum aan de actoren die bij de uitvoering van de aanvaardingsplichtconvenant betrokken zijn om de problemen inzake gebruik, inzameling en verwerking te signaleren. Het beheersorganisme zal jaarlijks of op vraag van de OVAM of de overkoepelende verenigingen van deze actoren overleg met deze overkoepelende verenigingen van deze actoren organiseren.

Hoofdstuk 9. Engagementen van de OVAM

Art. 29.

De OVAM zal overleggen met de andere gewestelijke administraties om in de mate van het mogelijke een geharmoniseerde gewestelijke regelgeving voor het Belgische grondgebied inzake aanvaardingsplicht van afgedankte matrassen te hanteren.

Art. 30.

De OVAM zal erover waken dat het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen, inzonderheid artikel 21, en het besluit van de Vlaamse regering van 17 februari 2012 tot vaststelling van het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen, inzonderheid hoofdstuk 3 inzake de uitvoering van

de aanvaardingsplicht, stringent wordt toegepast en overtredingen worden geverbaliseerd. Dit engagement geldt eveneens voor buitenlandse producenten die online of via marktplaatsen verkopen aan Belgische consumenten.

Art. 31.

De OVAM verbindt zich ertoe de principes van deze aanvaardingsplichtconvenant ook te hanteren bij de beoordeling van de individuele aanvaardingsplichtplannen die in het kader van de aanvaardingsplicht voor afgedankte matrassen ingediend worden.

Art. 32.

De verplichtingen in deze aanvaardingsplichtconvenant zullen aangepast worden aan de bepalingen van eventuele Europese of federale regelgeving op dit gebied, indien de verplichtingen strijdig zijn met deze regelgeving.

Art. 33.

De OVAM verbindt er zich toe, na overleg met het beheersorganisme, initiatieven te nemen die kunnen bijdragen tot het bereiken van de doelstellingen van deze aanvaardingsplichtconvenant onder andere door:

1° op haar niveau de nodige aanvullende reglementaire bepalingen te treffen;
2° aandacht te besteden aan de bestemming van afvalstoffen bij controles en andere dossierbehandeling;
3° een voorbeeldfunctie te vervullen bij de aankoop van diensten, werken en producten door in overheidsopdrachten oog te hebben voor een ethisch en duurzaam aankoopbeheer;
4° aandacht te besteden aan de problematiek van matrassen die online of via marktplaatsen vanuit het buitenland verkocht worden aan Belgische consumenten.

Art. 34.

De OVAM zal in overleg met de betrokken stakeholders hergebruikcriteria voor matrassen uitwerken.

Hoofdstuk 10. Slotbepalingen

Art. 35. Duur en einde van de aanvaardingsplichtconvenant

§ 1. Deze aanvaardingsplichtconvenant treedt in werking op 1 januari 2021 en wordt gesloten voor de duur van acht jaar. De looptijd van de aanvaardingsplichtconvenant kan, na akkoord door alle partijen, eenmalig worden verlengd met twee jaar.

§ 2. Tijdens de looptijd van deze aanvaardingsplichtconvenant kunnen de partijen overeenkomen om ze te wijzigen.

§ 3. Deze aanvaardingsplichtconvenant kan worden opgezegd mits inachtneming van een opzeggingstermijn van zes maanden. De opzegging wordt op straffe van nietigheid meegedeeld met een beveiligde zending. De opzeggingstermijn begint te lopen vanaf de eerste dag van de maand die volgt op de kennisgeving.

Art. 36. Geschillencommissie

§ 1. In geval van een geschil over de uitvoering van deze aanvaardingsplichtconvenant zal een geschillencommissie samengesteld worden. Deze commissie wordt ad hoc samengesteld (afhankelijk van de aard van het geschil) en bestaat altijd uit twee vertegenwoordigers van de OVAM en twee

vertegenwoordigers van het beheersorganisme. De voorzitter wordt gekozen uit de vertegenwoordigers van de OVAM en in consensus aangeduid door de vier vertegenwoordigers.

§ 2. De beslissingen worden bij consensus genomen. Indien geen consensus kan worden bereikt, brengt de geschillencommissie verslag uit bij de bevoegde minister.

Art. 37. Bevoegdheidsbeding

Elk geschil dat uit deze aanvaardingsplichtconvenant ontstaat of ermee verband houdt en waarvoor geen oplossing kan worden gevonden in de geschillencommissie zoals bedoeld in artikel 36 van deze aanvaardingsplichtconvenant, wordt voorgelegd aan de rechtbanken van het gerechtelijk arrondissement Brussel. Deze overeenkomst wordt beheerst door het Belgische recht.

Art. 38. Slotbepaling

De aanvaardingsplichtconvenant wordt gesloten te Mechelen op 21 DEC 2020
en wordt ondertekend door de vertegenwoordigers van alle partijen. Elke partij erkent haar exemplaar van de aanvaardingsplichtconvenant te hebben ontvangen.

VOOR DE OVAM:

Luc Goeteyn
Afdelingshoofd

VOOR DE ORGANISATIES:

Namens de vzw Belgische federatie van de textiel-, hout- en meubelindustrie (Fedustria),

Filip De Jaeger
Adjunct-directeur-generaal

Namens de vzw Belgische Federatie voor de handel en diensten (Comeos)

Jan Delfosse
Directeur-generaal

Namens de vzw Nationale Vereniging van Belgische Meubelhandelaars (Navem)

Reginald De Belie
Voorzitter

i.o. Tom Steenhoudt

Namens de vzw Valumat, beheersorganisme voor afgedankte matrassen in België

Geert Geerkens
Voorzitter